

**UCHWAŁA NR XI/99/25
RADY MIEJSKIEJ GMINY MIRSK**

z dnia 20 lutego 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2028**

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) Rada Miejska Gminy Mirsk uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2028 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Mirsk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz rozplakatowaniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta i Gminy Mirsk.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej Gminy Mirsk

Marta Pazowska

Załącznik do Uchwały Nr XI/99/25
Rady Miejskiej Gminy Mirsk
z dnia 20.02.2025r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mirsk na lata 2025-2028

I. WPROWADZENIE

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy art.7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art.4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii.. Wykonywany jest poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej. W Gminnym Programie Profilaktyki uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informatyczną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust.3, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzoną zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust.3.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki, integracji społecznej osób uzależnionych oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Dostosowany jest do specyfiki problemów występujących w gminie, uwzględniając lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym.

Program określa kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Wskazuje podmioty odpowiedzialne za realizację, określa źródła finansowania zadań, przedstawia zadania własne gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla gminy Mirsk opracowano zgodnie z ww. ustawami oraz ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym oraz Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021 – 2025.

II. DIAGNOZA

Szkodliwe używanie alkoholu oraz narkotyków powoduje szkody zdrowotne i społeczne; naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc domowa, ubóstwo i bezrobocie.

Problemy związane z alkoholem oraz innymi substancjami psychoaktywnymi powodują wysokie koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo. Konieczne staje się podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia popytu i podaży środków, oraz realizacja zadań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Działania te powinny być realizowane na poziomie regulacji prawnych i działań lokalnych.

Nadużywanie alkoholu staje się coraz większym problemem i wyraźnie zmienia swoje oblicze. Alkoholizm to nie jest problem wieku, tylko wzorców i modelu funkcjonowania oraz agresywnej reklamy firm produkujących alkohol. Najbardziej widoczna w mediach jest reklama firm piwowarskich, które wykorzystują w spotach mechanizm naśladownictwa i utożsamiają spożywanie alkoholu z przyjemnościami. Istotne jest kiedy następuje inicjacja

alkoholowa i jaką funkcję pełni alkohol w rodzinie i środowisku. W obecnym czasie nie można powiedzieć, że ludzie w jakimś wieku są nienarażeni. Wiele osób zaczyna nadużywać alkohol po przejściu na emeryturę, z braku zajęcia, bo nie potrafią inaczej zagospodarować czasu wolnego. Alkohol jest łatwo dostępny, ceny na stosunkowo niskim poziomie, częstowanie alkoholem dzieci, brak świadomości konsekwencji zdrowotnych, społecznych i rodzinnych przyczynia się do zwiększenia konsumpcji alkoholu.

Z badań i informacji zamieszczanych w publikacjach wynika, że Polacy piją bardzo dużo, za dużo. Pod postacią piwa, wina i wódki łącznie w przeliczeniu na osobę wielkości spożywanego alkoholu sięga poziomu 10,3 l czystego alkoholu i ma tendencję wzrostową. Struktura konsumpcji zdominowana jest przez piwo (58,4 %) na drugim miejscu jest wódka i wyroby spirytusowe (34,2 %) trzecie miejsce zajmuje wino oraz miody pitne (7,4 %). Dane te są uśrednione, ponieważ w społeczeństwie są osoby, które nie piją alkoholu w ogóle, ale też takie, które piją go w ilościach znacznie przekraczających średnią statystyczną. Szacuje się, że 20-30 % populacji stanowią osoby niepijące – osoby starsze, chorzy, kobiety w ciąży, matki karmiące i część młodzieży. Wśród pijących alkohol dorosłych Polaków 25 % sięga po alkohol co najmniej raz w tygodniu. Natomiast grupa najwięcej pijących stanowi 7,3 % konsumentów napojów alkoholowych spożywa 46,1 % całego wypijanego alkoholu. W grupie tej znajdują się osoby uzależnione od alkoholu. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom szacuje, że osób uzależnionych od alkoholu jest 900 tys., osób pijących szkodliwie lub ryzykownie może być nawet 2,5 mln. Dysproporcje spożywanego alkoholu w zależności od grupy mogą być bardzo duże.

Nikt z osób pijących nie planuje, że jego sytuacja życiowa i zdrowotna ulegnie pogorszeniu lub doprowadzi do choroby alkoholowej. Osoby sięgające po alkohol oczekują poprawy samopoczucia, zrelaksowania się, przełamania barier w nawiązywaniu nowych kontaktów itp.

Warto zastanowić się jaką grupę tworzą osoby pijące. Ponieważ do niedawna w świadomości utrzymywał się fakt, że osoby uzależnione to ludzie z niskim wykształceniem, bez perspektyw życiowych. Upijanie kojarzyło się tylko z przynależnością do grup zmarginalizowanych i osób wykluczonych społecznie. Obecnie coraz częściej problemy z alkoholem mają osoby wykształceni, majątni, przedstawiciele elit. Zjawisko to nie jest jeszcze mocno rozpowszechnione, jednakże tendencja ta staje się coraz bardziej wyraźna. Kolejną zauważalną zmianą jest fakt, że coraz więcej kobiet sięga po alkohol. Do spożycia alkoholu przyznaje się obecnie 80% Polek i powoli zbliża się do liczby pijących mężczyzn 89 %. Polki

sięgają po alkohol bo lubią, bo chcą, bo je na to stać, z powodu zmartwień lub dla pocieszenia. Stosują alkohol jako reduktor lęku lub na spokojny sen. Liczba uzależnionych kobiet w ostatnich latach wyraźnie wzrosła. Następna istotna zmiana w trendach alkoholowej konsumpcji to rosnące spożycie alkoholu wśród młodzieży. Aktualne badania wskazują, że młodzież pije alkohol bo lubi, a konsumpcję utożsamia z dobrą zabawą, chce aby życie było wesołe, a nie dlatego że mają problemy i nie radzą sobie ze swoim życiem. Dawniej uważało się, że po alkohol sięga młodzież problemowa, mająca problemy w nauce, niskim statusie materialnym. Jednak obecnie dzieci z zamożnych rodzin piją więcej niż ich biedniejsi rówieśnicy.

Powyższe dane i informacje obrazują to co dzieje się w całej Polsce, wśród dorosłych mieszkańców i młodzieży.

III. CELE PROGRAMU

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii dotyczącej wszystkich mieszkańców gminy Mirsk.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Nadużywanie alkoholu i środków odurzających przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy, jest przyczyną cierpienia dzieci i dorosłych. Problemy związane z nadużywaniem alkoholu dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego program skierowany jest do wszystkich

mieszkańców Gminy Mirsk, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemem nadużywania alkoholu oraz jego konsekwencji, a także do wszystkich zainteresowanych problematyką uzależnień, a w szczególności do:

- dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami oraz ich rodziców, opiekunów i nauczycieli,
- osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem od alkoholu (tym osób pijących szkodliwie i ryzykownie),
- osób uzależnionych od alkoholu,
- osób współuzależnionych, dorosłych, dzieci alkoholików i ofiar przemocy,
- osób zawodowo zajmujących się problematyką alkoholową i narkotykową oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- osób uzależnionych po ukończeniu terapii („trzeźwych alkoholików”),
- podmiotów publicznych i społecznych działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

V. ZASOBY GMINY MIRSK UMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Mirsku.
2. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirsku.
3. Gminna Biblioteka Publiczna.
4. Posterunek Policji w Mirsku.
5. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Mirsku.
6. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Mirsku.
7. Szkoła Podstawowa w Rębiszowie.

VI. ZADANIA WYNIKAJĄCE Z GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

ZADANIE Nr 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu i narkotyków.

1. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin oraz dla rodzin z problemem przemocy.
2. Gromadzenie i przekazywanie informacji o formach profesjonalnej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej udzielanej w ośrodkach na terenie powiatu i województwa.
3. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mirsku, grup zawodowych oraz specjalistów zajmujących się problemem alkoholowym i narkotykowym.

ZADANIE Nr 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia uzależnień.
2. Zakup i rozpowszechnianie wśród mieszkańców gminy materiałów informacyjno - edukacyjnych (książki, broszury, ulotki) dotyczącymi problemów narkomanii, nadużywania alkoholu i nadużywania przemocy.
3. Podejmowanie działań zmierzających do zastosowania obowiązku podjęcia leczenia przez osoby nadużywające alkoholu.
4. Zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej i terapeutycznej poprzez nawiązanie współpracy z psychologiem, terapeutą.
5. Rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, współpraca w tym zakresie z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przemocy Domowej.
6. Finansowanie lokalnej diagnozy uzależnień.

ZADANIE Nr 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Dofinansowanie, koordynacja realizacji programów profilaktycznych w szkołach, współpraca z pedagogami szkolnymi.
2. Wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego i promocja zdrowego stylu życia.
 - a) Dopuszaenie placówek w pomoce i sprzęt niezbędny do prowadzenia działań o tematyce profilaktycznej
3. Zakup materiałów edukacyjnych i broszur z dziedziny profilaktyki uzależnień dla kadry pedagogicznej oraz materiałów profilaktycznych dla uczniów jednostek oświatowych.
4. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w celu ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym i na kredyt.

ZADANIE Nr 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.

1. Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Lwówku Śląskim i Posterunkiem Policji w Mirsku poprzez dofinansowanie działań w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz zapobiegania przypadkom naruszeń prawa i porządku publicznego będącym wynikiem spożywania alkoholu.
2. Finansowanie i kierowanie osób realizujących zadania gminnego programu na szkolenia z zakresu profilaktyki a w szczególności szkoleń dla:
 - a) Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - b) Członków Zespołu Interdyscyplinarnego,
 - c) Innych osób, które są zaangażowane w działalność profilaktyczną.

ZADANIE Nr 5

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Współpraca z instytucjami w zakresie kontroli punktów sprzedaży z uwzględnieniem prawidłowości składanych przez przedsiębiorców oświadczeń o wielkości sprzedaży napojów alkoholowych.
2. Przeprowadzanie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży.
3. Współpraca z Komendą Powiatową w Lwówku Śląskim w związku ze stwierdzeniem naruszenia zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych, sprzedaży alkoholu nieletnim, na kredyt lub pod zastaw.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zgodnie z art.4¹ pkt 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zasady wynagradzania członków komisji w rozwiązywaniu problemów alkoholowych określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych.

1. Za wykonywanie zadań i udział w posiedzeniu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości:
przewodniczący komisji – 450,00 zł
sekretarz komisji – 350,00 zł
członkowie komisji – 220,00 zł
2. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 1 przysługuje za udział w posiedzeniu od jego otwarcia aż do czasu zamknięcia przez przewodniczącego komisji.
3. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis członka komisji na liście obecności.
4. Wydatki na wynagrodzenia członków komisji realizowane są ze środków budżetu gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określonych w niniejszym programie.

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Finansowanie realizacji zadań niniejszego Programu będzie dokonywane z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszących przez prowadzące sprzedaż podmioty gospodarcze oraz środków ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej do 300 ml.
2. Burmistrz Miasta i Gminy Mirsk sprawuje na bieżąco nadzór na realizacją Gminnego Programu i podejmuje niezbędne działania do osiągnięcia wyznaczonych celów.
Burmistrz sporządza raport z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i przedstawia ją Radzie Gminy do 30 czerwca roku następującego po roku, którego informacja dotyczy.

UZASADNIENIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dn. 26.10.1982r. (t.j. Dz. U. 2023r, poz.2151) w art. 1 stanowi, iż:

„Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspieranie działalności w zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.”

Zgodnie z art. 4 pkt. 2a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Gminy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata. Niniejszy program wyznacza podstawowe zadania do realizacji na lata 2025 -2028.

Przewodnicząca Rady Miejskiej Gminy Mirsk

Marta Pazowska